

/2015. számú
Polgármesteri és Jegyzői közös utasítás

**Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzat
Polgármesteri Hivatalának**

HIVATÁSETIKAI KÓDEXE

Tervezet

Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata (a továbbiakban: Önkormányzat) és a Polgármesteri Hivatal (a továbbiakban: Hivatal) köztisztviselői (a továbbiakban: köztisztviselő) számára a hivatásetikai alapelvek részletes tartalmát, valamint az etikai eljárás szabályait a következők szerint állapítja meg.

I.

A Hivatásetikai Kódex célja

A Hivatásetikai Kódex (a továbbiakban: Kódex) célja: a köztisztviselőkre vonatkozó erkölcsi magatartási szabályok rögzítése a közszolgálat ellátásához, valamint segítségnyújtás a munkatársak számára a magatartási szabályok betartásához.

II.

Hivatásetikai alapelvek részletes tartalma

1. Hűség és elkötelezettség elve

A köztisztviselő feladatait esküjének megfelelően, Magyarország Alaptörvényéhez hűen és elkötelezetten teljesíti. Munkája során köteles a jogszabályoknak megfelelően eljárni, a jogszerűséget maradéktalanul érvényre juttatni.

A köztisztviselő az Önkormányzat döntéseinek, a Hivatal szabályzataiban előírtaknak, és a vezetők által kiadott utasításoknak végrehajtásával azonosul a kitűzött célokkal és feladatokkal, a közjó előmozdításával.

A Hivatalban és azon kívül is tartózkodik olyan adatok, információk közlésétől, amelyek nyilvánosságra hozatala az Önkormányzat, vagy a Hivatal tevékenységének eredményességét veszélyeztetik, egyúttal nem tart vissza közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatokat.

2. Nemzeti érdekek előnyben részesítésének elve

A köztisztviselő a magyar nemzet (ezen belül az Önkormányzat) érdekeit szolgálja. A közérdek Magyarország és a magyar nemzet valamennyi jelenlegi és jövőbeni tagja érdekeinek összessége, amelyet a magán- és csoportérdekkel szemben előnyben kell részesíteni, de tiszteletben kell tartani a közérdek és a magánérdek közötti egyensúlyt.

3. Igazságos és méltányos jogszolgáltatás elve

A köztisztviselőnek a munkáját lelkiismeretesen és pontosan, a jogszabályokban meghatározottak és az adott ügy összes körülményeinek, egyedi sajátosságainak figyelembevételével úgy kell végeznie, hogy jogalkalmazása megfeleljen az alkalmazott jogszabályok rendeltetésének, és döntése meghozatalakor más személyek jogai ne sérüljenek.

A köztisztviselő a valós körülmények mérlegelése alapján méltányosan teljesíti feladatát, minden cselekedetében emberséges, védi az emberi méltóságot, tiszteletben tartja az emberi és a személyiségi jogokat. Hatáskörét csak abban a körben gyakorolhatja, amelyre a jogszabályi rendelkezések, valamint a munkaköri leírása felhatalmazza.

4. Méltóság és tisztesség elve

A köztisztviselő kulturált, az általános elvárásoknak megfelelő megjelenésével, megnyilvánulásával (viselkedésével és beszédével) erősíti a beosztása és az általa képviselt Önkormányzat és Hivatal, valamint a közigazgatás iránti közbizalmat. A Hivatalban és munkahelyén kívüli magánéletében egyaránt hivatásához méltó, becsületes, tisztességes és példamutató magatartást kell tanúsítania, kerülnie kell a szélsőségeket. Figyelmet kell fordítania arra, hogy adó- és köztartozásaival ne kerüljön hátrálékba.

Az ügyek intézése során az ügyfelekkel, az eljárásban résztvevőkkel szemben higgadtan, türelmesen, udvariasan és mértékletességgel kell eljárnia, tartózkodnia kell az ügyfelek személyét érintő észrevételek, sértő minősítések megtételétől. Az ügyintézés során el kell hárítani az esetleges befolyásolásra irányuló kísérleteket.

5. Előítéletektől való mentesség elve

A köztisztviselő előítéletek nélkül, az emberi méltóság feltétlen tiszteletben tartásával, az esélyegyenlőség biztosításával teljesíti feladatát. Egyenlő bánásmódot tanúsít az ügyfelekkel, munkaköri kötelessége ellátása során a munkatársakkal, minden emberrel szemben (különösen nemzetiségre, nemre, fajra, etnikai vagy társadalmi hovatartozásra, fogyatékosságra, nyelvre, vallásra és hitre, politikai meggyőződésre, korra, nemi identitásra, vagy vagyoni helyzetre való tekintet nélkül), kerüli a diszkrimináció látszatát is.

6. Pártatlanság elve

A köztisztviselő tevékenysége során nem lehet részrehajló, minden esetben elfogulatlannak és pártatlannak kell lennie, tartózkodnia kell bármilyen önkényes intézkedéstől. Személyes, családi és politikai rokon- vagy ellenszenv nem befolyásolhatja a jogszabályi és morális követelményeknek megfelelő, tényeken és bizonyítékokon alapuló eljárást. A munkahely nem használható fel politikai vagy egyéb előnyszerzésre.

A pártatlanság és az ítélőképesség megőrzése érdekében nem kérhet, és nem fogadhat el sem közvetve, sem közvetlenül az ügyfelektől – csekély értékű, jelképes szóró ajándék, vagy a munkával kapcsolatos rendezvényen kapott vendéglátás elfogadása kivételével – ajándékot, juttatást, vagy jogtalan előnyt, illetve annak ígérését; azt udvariasan, de határozottan vissza kell utasítania és erről közvetlen felettesét írásban haladéktalanul tájékoztatnia kell.

A köztisztviselőnek el kell utasítania a korrupciót, annak valamennyi formája ellen fel kell lépnie. Vissza kell utasítania minden olyan nyílt vagy burkolt kérdést, amely az előírásoktól való eltérésre utal.

Ha munkája során összeférhetlenségi helyzetbe kerül, köteles eleget tenni a kiküszöbölésére vonatkozó intézkedésnek.

A köztisztviselő nem élhet vissza hivatali beosztásával, valamint azokkal az információkkal, amelyek hivatali munkája során jutottak tudomására, még a jogviszonya megszűnését, vagy megszüntetését követően sem.

A köztisztviselőt a törvényes és szakszerű munkavégzése közben pártatlan és pártpolitikai-semleges magatartása, valamint szakszerű feladatellátása miatt semmilyen hátrány nem érheti.

7. Felelősségtudat és szakszerűség elve

A köztisztviselő jogalkalmazó tevékenysége során a jogszabályokat felelősségteljesen és szakszerűen, késedelem nélkül alkalmazza a gyakorlatban, a felelősséget másra alaptalanul nem hárítja át. Döntései és cselekedetei során figyelembe veszi azok belátható társadalmi, gazdasági és környezeti hatásait. Hibás döntései következményeit lehetőség szerint orvosolja, amennyiben ez jogsérelem nélkül nem oldható meg, jelzi felettesének.

Gondossággal kell biztosítania a felelősségi körébe tartozó közpénzek és köztulajdon törvényes, célszerű és eredményes felhasználását, valamint a munkájához igénybe vett pénzügyi és anyagi eszközöket rendeltetésüknek megfelelően kell használnia, kezelnie. Az irodai eszközök, berendezések rendeltetésszerű használatáról gondosan és takarékosan gondoskodik, azokat magáncélra indokolt és jóváhagyott esetben is a lehető legkisebb mértékben használja fel. Mindez vonatkozik az engedélyezett otthoni munkavégzésre is.

Feladatát a legjobb tudása szerint a szakmailag elvárható minőségű munkavégzéssel végzi, szakmai ismereteit, képességeit saját és a Hivatal által biztosított lehetőségeihez mérten folyamatosan karbantartja és fejleszti, valamint törekszik a munka színvonalának további javítására. Munkja során kiemelt figyelmet fordít a határidők maradéktalan betartására. Az ügyintézés során úgy kell eljárnia, hogy mind a Hivatal és az Önkormányzat, mind az ügyfél számára a lehető legjobb megoldás szülessen.

8. Együttműködés elve

A köztisztviselő a feladatellátása során együttműködik az ügyfelekkel, munkatársakkal és más eljáró szervekkel. Munkavégzésébe a kölcsönös tiszteleten alapuló udvarias, szolgálatkész és előzékeny kapcsolattartásra, valamint a felmerült szakmai és személyes konfliktusok konstruktív rendezésére törekszik az együttműködés átláthatóságának biztosításával. Jogszabályi keretek között a hozzá fordulóknak megad minden rendelkezésre álló információt, amely a hatáskörébe és illetékességébe nem tartozó ügy elindításához szükséges. Tevékenységét a problémák megoldásának elősegítése, a humánus magatartás jellemezze.

Az Önkormányzat és bizottságai, valamint a Hivatal döntéseihöz szükséges, minden rendelkezésre álló és törvényesen hozzáférhető információt biztosítani kell, azokat a döntéshozók elöl nem tarthatja vissza.

Tudása, gyakorlati tapasztalata átadásával folyamatosan támogatja munkatársainak szakmai fejlődését.

9. Intézkedések megtételére irányuló arányosság és védelem elve

A köztisztviselő jogalkalmazói feladatai során biztosítja, hogy a meghozott döntések, intézkedések arányosak legyenek az elérni kívánt céllal. A célok megvalósítása során olyan eszközöket választ, amelyek leginkább szolgálják az adott célok megvalósítását, de nem okoznak indokolatlan terheket vagy károkat sem a köz, sem mások számára.

Tevékenységét az érintettek jogait és jogos érdekeit védve teljesíti, minden tőle telhetőt megtesz az érintettek jogainak, jogos érdekeinek érvényesítése érdekében, figyelemmel az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló törvényben megfogalmazottakra. Kerüli az ügyfelek jogainak korlátozását, ha az nincs ellentétben a kitűzött cél elérésével.

III.

Vezetőkkel szemben támasztott hivatásetikai alapelvek részletes tartalma

A Hivatal vezetői munkakört betöltő köztisztviselőire a II. fejezetben meghatározott alapelveken túlmentően további speciális hivatásetikai alapelvek is vonatkoznak.

1. Példamutatás elve

A vezető (ideértve a jegyző, aljegyző, főosztályvezető, főosztályvezető-helyettes, osztályvezető) a munkatársaktól elvárt magatartás vonatkozásában példamutatóan viselkedik. A vezetőnek meg kell felelnie mindazoknak a jogi és etikai követelményeknek, amelyeket munkatársaival szemben érvényesít, mindenképp a személyes példamutatás biztosításával.

Törekednie kell arra, hogy a vezetők egymás közötti kapcsolatát a segítőkészség és az együttműködés jellemezze, jó munkahelyi légkör alakuljon ki, illetve maradjon fenn.

A vezetői felelősségből fakadó sajátos kötelezettségeket úgy kell teljesíteni, hogy az a felelősségvállalás, a köteleességteljesítés és az emberségesség példája legyen azok számára is, akiket ilyen kötelezettségek nem terhelnek.

A vezetése alá tartozó munkatársak közötti munkamegosztás során törekednie kell az arányos terhelés kialakítására. A munkavégzésnek meg kell felelnie az Önkormányzat és a Hivatal célkitűzéseinek, követelményeinek úgy, hogy a mulasztások és a visszaélések időben megelőzhetőek legyenek. A munkahelyi problémák és konfliktusok feloldásában kellő tapintattal, empátiával és körültekintéssel, ugyanakkor határozottan és késlekedés nélkül kell eljárnia.

A munkával kapcsolatos szabálytalanságok megelőzése, a korrupciós kockázatok elkerülése érdekében meg kell tennie minden tőle telhető intézkedést: tájékoztatás, figyelemfelhívás, meggyőzés, elismerés, képzések biztosítása, a munka folyamatos figyelemmel kísérése, jogszabályok betartása.

2. Szakmai szempontok érvényesítésének elve

A vezető köteles döntéseiben a szakmai szempontokat érvényesíteni a végrehajthatóság és célravezetőség biztosítása érdekében. A munkatársakat érintő döntéseket kizárólag szakmailag jelentőséggel bíró szempontokat mérlegelve hozhatja meg, és nem érvényesítheti politikai vagy önkényes szempontokat.

A felettes vezetők által meghatározott feladatok végrehajtása és a kitűzött célok elérése érdekében meghozandó döntésekben kizárólag szakmai szempontok érvényesíthetők, a kapott feladatok és a kitűzött célok felülbíráltása és veszélyeztetése nélkül.

Kerülni kell más belső szervezeti egységek megalapozatlan bírálatát, a rivalizálást, a személyeskedést. A nézeteltérések tisztázásánál törekedni kell a tárgyszerűségekre. Csak a szolgálati út és a legális eszközök igénybe vétele számít etikus magatartásnak.

Szakmai és közéleti fórumokon képviselje a pártatlan közigazgatás érdekeit, megnyilvánulásaival erősítse a közigazgatás, az Önkormányzat és a Hivatal tekintélyét, elismertségét.

3. Számonkérési kötelezettség elve

A vezető következetesen kérje számon a munkatársaktól a munkaköri leírásban meghatározott feladataik teljesítését; szóban, vagy írásban tegye nyilvánvalóvá, hogy jogi és etikai kötelezettségeikkel kapcsolatban milyen magatartást vár el tőlük, kísérfje figyelemmel a munkatársak jogi és etikai kötelességeiknek való megfelelést.

A vezető a feladatok ésszerű, hatékony és eredményes végrehajtása érdekében élhet utasításadási jogával, amelyet körültekintően kell gyakorolnia. Törekednie kell a

tárgyilagosságra, az egyértelműsége és a megfelelő hangnem használatára, valamint vállalnia kell a döntésekhez kapcsolódó felelősséget.

A teljesítményértékelés, minősítés során fokozott gonddal értékelje a beosztottak magatartását, kerülje a szubjektív megítélést, a pozitív vagy a negatív diszkriminációt.

A jogi és morális kötelelességeiket megszegő munkatársakkal szemben – vezetői felelőssége keretei között – részrehajlás nélkül, elvszerűen és következetesen érvényesítse a kötelelességszegés indokolt és arányos szankcióit.

IV.

Etikai eljárás szabályai

1. Etikai vétséget követ el a köztisztviselő, ha a Kódexben meghatározott hivatásetikai elveket (szándékosan vagy gondatlanul) vétkezen megsérti. Az etikai vétség eredendően nem jogsértés, de nem zárja ki, hogy az etikai vétségnek minősülő cselekmény jogsértő is legyen, ha az tételes jogi rendelkezést is megsért.
2. A munkáltatói jogkör gyakorlója megvizsgálja, hogy a köztisztviselő által elkövetett hivatásetikai elvek megsértése szükségessé tesz-e valamely intézkedést.
3. Amennyiben a hivatásetikai követelmények megsértése, vagy következményeinek mértéke nem egyértelmű, a munkáltatói jogkör gyakorlója etikai eljárás lefolytatásáról dönthet a szabályok megsértésének felfedezését követő harminc napon belül.

Az eljárás lefolytatására háromtagú etikai bizottságot jelöl ki, amelynek feladata – a kijelöléstől számított harminc napon belül – az etikai szabálysértés körülményeinek és következményeinek feltárása és tisztázása, valamint a vizsgálat eredményeinek összegzése.

A munkáltatói jogkör gyakorlója – a bizottság indokolással ellátott javaslatának az alapján, annak kézhezvételétől számított nyolc napon belül – dönt a kiszabható büntetésről.

4. Az etikai vétséget elkövető köztisztviselővel szemben kiszabható büntetés:
 - a. figyelmeztetés, vagy
 - b. megrovás.
5. A munkáltatói jogkör gyakorlója az etikai vétséget elkövető köztisztviselővel szemben
 - a. figyelmeztetést alkalmaz, ha az összes körülmény mérlegelése alapján az etikus magatartásra való felhívás elegendő,
 - b. megrovást alkalmaz, ha az erkölcsi rosszallás nyomatékos kifejezése is szükséges.
6. Amennyiben a köztisztviselő etikai vétsége megalapozza a köztisztviselő fegyelmi felelősségét is, a munkáltató fegyelmi eljárást indíthat a Kttv. rendelkezései alapján.

7. Az etikai eljárás eredménye a hivatalára méltatlan magatartást tanúsító köztisztviselő jogviszonyának megszüntetését (felmentését) is eredményezheti.

V.

Záró rendelkezések

A Kódex 2015. február 1. napján lép hatályba, rendelkezéseit a hatálybalépés után elkövetett etikai végségekre kell alkalmazni.

Jelen Szabályzat hatályba lépésével egyidejűleg hatályát veszti a 2008. május 1. napján kelt Etikai kódex.